

Socialdemokraterne

LIGE ADGANG TIL KULTUREN

*12 socialdemokratiske forslag til en mere lige adgang til kulturen i Danmark
3. December 2009*

Op imod en tredjedel af befolkningen deltager slet ikke eller kun i meget begrænset omfang i samfundets kultur- og fritidstilbud. Socialdemokraterne accepterer ikke denne skævhed, der særligt berører de socialt dårligst stillede og i Danmarks udkantsområder, og som betyder forstærkelse af den negative sociale arv for børn og unge. Socialdemokraterne vil nedbryde den geografiske ulighed i adgangen til kulturtilbuddene. Derfor vil vi prioritere, at kunst og kulturtilbuddene kommer tættere på børn og voksne i hele landet.

Det er vigtigt, at kunsten ikke bare lukker sig om sig selv, men kommer frem i første række og ud der, hvor folk befinder sig. Børn, unge og voksne skal mødes af kunst og kulturtilbud hvor de færdes i hverdagen: I skolerne, på arbejdspladser, i boligområderne og sågar i trafikken. Vi skal prioritere tilbud til familier, der ikke benytter sig af de eksisterende kulturtilbud. Alle betaler til kulturen over skatten. Derfor skal alle også have adgang til den.

Anerkendelsen af adgang til kulturen handler om rettigheder, fællesskab og almindelse. Det gælder ikke mindst samfundets vigtigste byggesten: Børn og unge. Hvis vi kan give ikke kun nogle – men alle børn – reelle muligheder for at opleve og deltage i musik, sport, foreningsarbejde, billedkunst osv. skaber vi de bedst mulige vilkår for udviklingen af kreativt tænkende mennesker – og vi skaber i højere grad lige muligheder for børn og unge ved at inkludere ressourcetsvage børn i kulturens fællesskaber.

Forslagene i oplægget skal ses som midlerne til på sigt at nå Socialdemokraternes overordnede mål: At alle danskere – uanset geografi og social eller uddannelsesmæssig baggrund – får adgang til et rigt og varieret kulturliv.

Kulturminister Carina Christensen har med planen ”Kultur til alle” fremlagt sine forslag til hvordan flere danskere kan få glæde af de mange kulturtilbud Danmark byder på. Planen indeholder mange gode og relevante forslag, selvom der til mange af disse ikke er anvist den nødvendige finansiering. Socialdemokraterne indgår gerne i et samarbejde med kulturministeren og folketingets øvrige partier om en fælles og finansieret indsats for at styrke danskernes adgang til kunst og kultur.

De følgende 12 forslag er vores konkrete indspil til et sådant samarbejde.

Mogens Jensen,

Kulturordfører for Socialdemokraterne

SOCIALDEMOKRATERNES FORSLAG

1. Børnekulturklippekort

Alle børn og unge skal, uanset baggrund, have mulighed for at opleve kunst og kultur. Derfor foreslår Socialdemokraterne at der i en række kommuner laves forsøg med et børnekultur-klippekort, som giver børn og unge, gratis eller til nedsat pris, adgang til kunst- idræts- og kulturoplevelser. Der afsættes forsøgspulje, som landets kommuner kan ansøge om midler.

2. Fortsættelse af forsøg med kulturskoler

Socialdemokraterne mener, at børn have mulighed for at udfolde sig kreativt og dygtiggøre sig via kvalificeret undervisning – også i fritiden. Vi er derfor imod, at kulturminister Carina Christensen med finanslovsforslaget for 2010 stopper bevillingen på 3,1 mio. kr. årligt til forsøg med kulturskoler og billedkunstneriske grundkurser. Alt for få børn modtager i dag egentlig kunstundervisning: Kun 3 pct. af de adspurgte børn i Kulturvaneundersøgelsen 2004 får undervisning på en billedskole. Socialdemokraterne ønsker at bevillingen til kulturskoler og billedkunstneriske grundkurser opretholdes.

3. Kultur for børn i udsatte boligområder

Kunsten skal ud til borgerne, særligt i de socialt svageste boligområder. I alt for mange boligområder i Danmark er der fattigt på kunst og kulturel aktivitet. Fællesarealerne savner mange steder udsmykning og oplevelsesmuligheder, der kunne gøre boligerne langt mere spændende og attraktive at bo i. Socialdemokraterne vil derfor sikre statslig støtte til kunstprojekter i almennyttige boligforeninger i Danmark. Støtten gives i første omgang i form af en pulje, som boligforeningerne kan ansøge til kunst- og kulturprojekter, som de selv medvirker til finansieringen af.

4. Nedsættelse af deltagerbetalingen på musikskolerne

I takt med at statens refusion til de kommunale musikskoler er faldet gennem årene til nu kun at udgøre 13,85 %, er deltagerbetalingen for børnene steget. Det er medvirkende til at afholde børn fra at deltage i musikskolernes aktiviteter og bidrager derfor til at trække Danmark yderligere kulturelt skævt. Socialdemokraterne ønsker derfor gradvist at tilbageføre statens refusion til musikskolernes virksomhed hen imod sit oprindelige niveau på maksimalt 25 %. I første omgang skal refusionen hæves til 18 % over 3 år. Denne ekstra finansiering skal anvendes af musikskolerne til nedsat deltagerbetaling og en styrkelse af talentudviklingen.

5. Halv-pris-dage på teatrene.

Socialdemokraterne vil tilbyde et nyt teaterpublikum adgang til teatrene ved at opfordre teatrene til at indføre halv-pris dage. Det vil give de danskere, der sjældent går i teatret, en billigere adgang til scenekunsten, og samtidig trække flere publikummer til huse.

Socialdemokraterne ønsker desuden at styrke egnsteatrenes økonomi og støtte øget turnevirksomhed, herunder særligt de turnerende børneteatre.

6. Kunst i metroen

Socialdemokraterne vil sætte øget fokus på at integrere kunst i større offentlige nybyggerier. Konkret vil Socialdemokraterne bl.a. arbejde for at det nye metrobyggeri i København i højere grad samarbejder med kunstnere og integrerer kunstneriske oplevelser. Der kan fx hentes inspiration i den flotte kunst i metrobyggeriet i Malmø.

7. Gratis entré på flere museer og omlægning af museernes åbningstider

Gratis adgang til museerne skaber øget publikumstal. Det har vi udenlandske eksempler på, men også Nationalmuseet og Statens Museum for Kunst herhjemme har oplevet massiv stigning i publikumstallet efter at have indført gratis entré. Museerne bør som ramme for kulturarven tilhøre os alle. Derfor vil Socialdemokraterne arbejde for, at vi skridt for skridt får skabt mulighed for gratis adgang til museer i hele landet.

Socialdemokraterne mener desuden, at landets museer bør omlægge åbningstiderne til fordel for brugerne, hvor det er nødvendigt. Museerne bør i højere grad indrette deres åbningstid efter, hvornår folk har fri fra arbejde.

8. Kunst og kultur på arbejdspladserne

Kunst og kulturoplevelser bør også være en integreret del af personalepolitikken i virksomheder og på offentlige arbejdspladser. Her bruger de fleste danskere en stor del af deres tilværelse og vil have mulighed for at møde kunsten i dagligdagen. En del virksomheder er allerede kulturelt aktive med kunstindkøb og kulturarrangementer for medarbejderne. Men Socialdemokraterne ønsker at motivere langt flere arbejdspladser til at etablere kulturudvalg og udarbejde egentlige kulturplaner, hvor der indgår muligheder for samarbejdsprojekter med kunstnere, udstillinger, kunstindkøb og fælles kulturoplevelser for medarbejderne i bl.a. teatre og på museer og musikspillesteder.

Socialdemokraterne foreslår at der nedsættes et udvalg med repræsentanter fra arbejdsmarkedets parter, kulturinstitutioner og kunstnere der skal komme med forslag til hvordan kunst og kultur i højere grad kan integreres på virksomheder og arbejdspladser.

9. Biblioteket sikrer alle adgang til kultur

Socialdemokraterne vil arbejde for et decentralt biblioteksvæsen med biblioteker der, hvor borgerne er og at støtte samarbejder mellem folkebiblioteker og skolebiblioteker eller andre lokale tilbud. Biblioteket er med til at sikre rammer for lokale kulturoplevelser. Men det kræver, at biblioteket geografisk har en placering der, hvor borgerne bor og er åbne, når borgerne har fri.

I de senere år er mange biblioteker i små lokalsamfund lukket. For at forhindre, at kulturtilbud helt forsvinder fra de mindre samfund, ønsker Socialdemokraterne, at bibliotekerne får mulighed for at indgå samarbejde med andre lokale tilbud. For eksempel kan et samarbejde med skolebiblioteker, den lokale idrætshal, kommunens

Borgerservice eller det lokale kulturhus sikre, at biblioteket findes, hvor brugerne har behov for det.

Derfor skal bibliotekerne også have mulighed for at indrette deres åbningstider mere fleksibelt efter borgernes behov.

10. De små biografer skal også digitaliseres

Biograferne er en forudsætning for at danskerne til fulde kan nyde godt af bl.a. de mange danske spillefilm. Derfor er det vigtigt at sikre at der er biografer i rimelig afstand for alle danskere. Den nye digitaliseringsteknologi, der giver mulighed for langt billigere distribution af film, og mulighed for at også de små biografer kan vise premiefilm uden forsinkelse, kræver økonomiske investeringer, som de små biografer kan have svært ved at imødekomme.

Socialdemokraterne foreslår derfor at der, med Det Danske Filminstitut som operatør, gives en statslig eller kommunal garanti for lån til investering i den digitale teknologi for de vanskeligst stillede biografer.

11. Køb af grunde skal finansiere mere lokal kunst

Kultur er vigtig for bosætningen i kommunerne. Kulturens rolle som lokaliseringsfaktor for erhvervslivet er velkendt og tilsiger, at kommunerne satser på kultur som en faktor, der øger borgernes livskvalitet. I mange år har bopæl og kultur været adskilt. Men hvorfor ikke skabe kultur- og kunstoplevelser i boligområderne – lige uden foran hoveddøren?

Socialdemokraterne vil arbejde for, at der ved opførelsen og renovering af offentlige bygninger afsættes 2 pct. – mod nu 1,5% - af byggesummen til integreret kunst og udsmykning samt opfordre kommunerne til at indføre ordninger, hvor der ved kommunale grundsalg afsættes 2 pct. af grundkøbssummen til integreret kunst og kultur i bolig- og erhvervsområder.

12. Kulturen integrerer

Kultur- og fritidslivet er et rigt og mangfoldigt fællesskab, der skal give plads og vise åbenhed. Desværre er der en stor gruppe af nydanskere, der ikke deltager i kulturlivet. En del nydanske familier har ikke råd til eller prioriterer f.eks ikke foreningskontingenter. Biblioteker, kulturskoler, ungdomsskoler, idrætsforeninger mv. er et godt redskab i integrationsarbejdet.

Socialdemokraterne vil derfor arbejde for, at kommunerne inddrager kulturelle aktiviteter og de lokale idrætsforeninger i integrationsarbejdet, hvor det ikke allerede sker, og anvender en passende andel af kulturmidlerne til integrationsfremmende projekter. Derudover mener vi, at de kommunale integrationsråd i højere grad skal deltage i arbejdet med at formulere kommunens kulturplan.

Sidst, men ikke mindst, vil vi arbejde for fripladsordninger til foreninger for de svageste familier, hvor der fx også skal tilbydes introduktionshold, hvor forældre kan deltage i begyndelsen og se, hvad det er, deres børn deltager i.

Finansiering.

Forslag om børnekulturklippekort, egnsteatre og turnerende børneteatre, kulturskoler, musikskoler og kultur i udsatte boligområder er alle finansieret på Socialdemokraternes finanslovsforslag for 2010.

De øvrige initiativer finansieres i forbindelse med Socialdemokraternes langsigtede kulturpolitiske udspil "Kultur er velfærd".